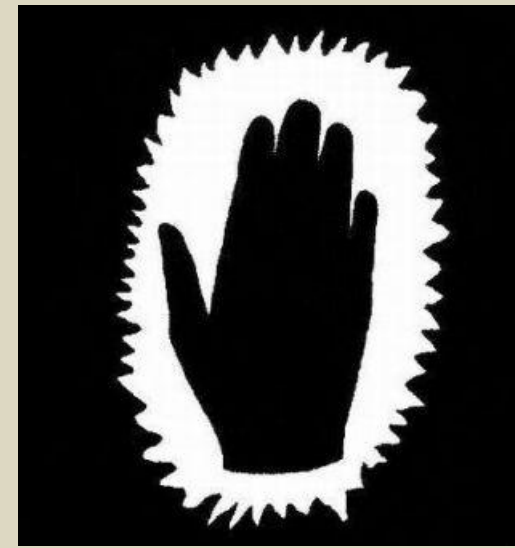

De Zwarte Hand

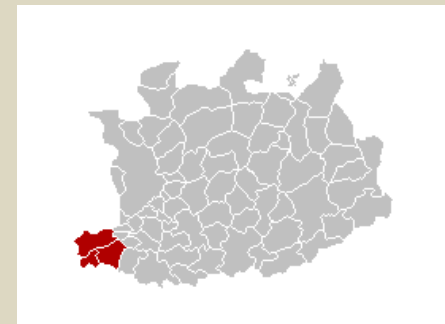
Verzetsbeweging Klein-Brabant Vaartland en de
Rupelstreek

Tweede wereldoorlog 1940-45

We kennen allemaal de grotere verzetsorganisaties zoals het Geheim Leger en de Witte Brigade.

Maar ook in de streek van Klein-Brabant zou zich een verzetsorganisatie ontwikkelen met wel een 111-tal leden en nog andere medewerkers uit

Provincie Antwerpen

Breendonk, Boom, Niel, Tisselt, Bornem, Hingene, Mariekerke, Weert, Steenhuffel, Puurs, Ruisbroek, Malderen, Sint-Amands , Lippelo, Londerzeel, Buggenhout en Merchtem.

Door de radio-uitzendingen (Jan Moedwil) vanuit Engeland (Radio België BBC) werd opgeroepen tot verzet tegen de toenmalige Duitse vijand.

Eén van de bekendste uitspraken was: "[We doen ons best, zonder er op te boffen, toch krijgen we ze wel, de moffen!](#)"

Door de gedwongen snelle overgave van het Belgisch Leger en het gevoel niets meer tegen deze vijand te kunnen doen groeide alzo het idee van geheim verzet bij vele jongeren.

De verzetsorganisatie ' De Zwarte Hand ' ontstond in juni 1940 te Tisselt onder impuls van de koster Marcel De Mol. Al gauw werden er contacten gelegd met de omliggende gemeenten.

Vele jongeren sloten zich aan en er werden aansluitingslijsten van De Zwarte Hand leden gemaakt, voorzien van adres en foto !

Het doel van De Zwarte Hand - en we citeren vanuit het oorspronkelijke Werkplan - was de tegenstrever te zijn van de Zwarte Brigade, Dinaso, etc., en te strijden tegen de Duitse indringer die vijandelijke organisaties en verraders in bescherming nam. Om dat doel te bereiken was De Zwarte Hand onderverdeeld in verscheidene departementen. Aan het hoofd van elk departement stond telkens een hoofdverantwoordelijke met een viertal ondergeschikte leden. Die leden kregen instructies van hun leider en waren niet op de hoogte van andere hoofdverantwoordelijken of ondergeschikten om de veiligheid te kunnen waarborgen. In Brussel stonden ze in contact met Maria Moens (codenaam Alice) om de nationale sluikbladen af te halen (La Libre Belgique, de Belg en Vrij). Ook werden er eigen pamfletten verspreid om het V.N.V.- gemeentebeleid aan de kaak te stellen.

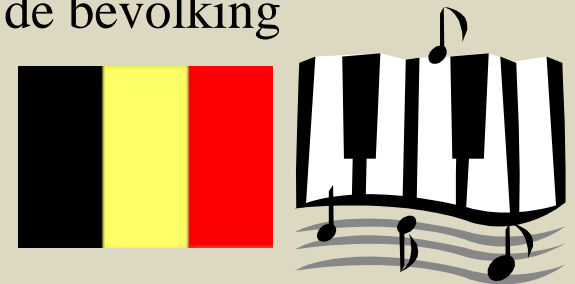

De tien vaderlandse geboden:
Boven al verfoei den Mof
Doe hem bijten in het stof
Help ons t'Nazistelsel weren
Leer uw eigen land waardeeren
Duitse pers is ergernis
Voor wie een eerbaar burger is
Weet dat Hitler slechts kan liegen
Moorden, stelen en bedriegen
Wees daarom in uw gemoed:
Echten Belg, kort en goed.

De Zwarte Hand.

Er werd gepoogd om contact te leggen met Engeland om informatie door te sturen i.v.m. de militaire activiteiten van de Duitsers. Het is niet duidelijk dat deze Engeland bereikt zouden hebben. (via drie geheime Zenders, 1 morse en 2 zender/ontvangers) Ook een kleine sabotagedaad werd verricht op het vliegveld van Hingene, namelijk het laten leeglopen van een kerosineketel. Op de nationale feestdag 21 juli 1941 werd het Belgische volkslied uitgezonden op de radio door hun geheime zender onder begeleiding van het pianospel van koster Marcel De Mol en werd de bevolking opgeroepen tot verzet tegen de bezetting.

De aansluitingslijsten ontdekt !

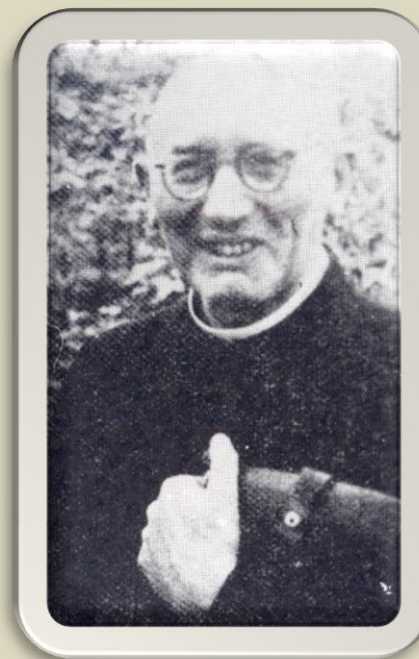
De lijsten van de leden van De Zwarte Hand (met foto !) kwamen in het bezit van de Duitsers. Vele leden van De Zwarte Hand gingen door hun jeugdig enthousiasme onvoorzichtig te werk en werden aldus opgemerkt door Duitsgezinden. Hierbij speelde ook het verraad door o.a. Puurse V.N.V.'ers mee en er werden hierdoor een aantal leden aangehouden (meerdere verklaringen van de Puurse bevolking in 1945). Massale aanhoudingen volgden, met een piek op maandag 27 oktober 1941 (86 personen !) .

Ook al probeerden de leden van De Zwarte Hand tijdens de ondervraging en foltering elkaar nog te beschermen, ze werden steeds geconfronteerd met de bewuste aansluitingspapieren. De lijdensweg voor de leden van De Zwarte Hand was begonnen. Louis Houthoofd, een loodgieter uit Puurs kon ontsnappen. Hij zou niet meer gevat worden. Later zou ook Frans De Decker kunnen ontsnappen te Laband op 5 november 1944. Deze sloot zich aan bij Poolse partisanen (Armia Ludowa) maar werd zwaargewond terug aangehouden door de Duitsers begin januari 1945. Door de tussenkomst van het Russisch Leger ontsnapte hij op het nippertje aan executie. Bernard Caremans (°1922) werd niet aangehouden wegens een vergissing van de SD. Zijn neef met dezelfde naam Bernard Frans Caremans (°1924) woonde in hetzelfde gebouw en werd wel aangehouden. Door het beruchte 'Nacht Und Nebel-decreet' van de Duitsers (verdwijnen in de nacht en mist) kwamen ze terecht in verscheidene concentratie- en werkkampen waarin de meesten onder hen omkwamen door ontbering, ziekte, foltering en onmenselijke arbeid.

DE KAMPEN

Bergen-Belsen, Brandenburg, Buchenwald, Dachau, Dora, Dorndorf, Esterwegen, Flossenburg, Gross-Rosen, Gross-Strehlitz, Hameln, Kaschitz, Laband, Lingen, Maagdenburg, Mauthausen, Nordhausen, Sachsenhausen, Sandbostel, Sonnenburg, Theresiënstadt, Wolfenbüttel en Wuppertal. Op 7 augustus 1943 werden 12 leiders van De Zwarte Hand gefusilleerd op de militaire schietbaan van Lingen – Ems. Ze stierven moedig voor België. Priester Gerhard Hilling (Lingen) stond hen bij in hun laatste ogenblikken (communie).

Gerhard Hilling .

Moesten hun verraders geweten hebben tot wat dit verraad uiteindelijk leidde, zouden ze nog de kant van de bezetters gekozen hebben? Waarom een verzetsgroep voor het plegen van deze kleinschalige verzetsdaden zo zwaar werd aangepakt door de bezetter is moeilijk te begrijpen. Waarschijnlijk omdat deze vorm van verzet uit de bevolking zelf was gegroeid en hun opsluiting als afschrikkend voorbeeld moest dienen. Het werd voor hun families, die nog tot het laatste moment op hun terugkeer hoopten, een grote tragedie. Slechts enkelen zouden de **hel** overleven (37 van de 111 leden). Toch mogen de nabestaanden fier zijn dat deze moedige mensen niet de kant van de bezetter gekozen hebben uit persoonlijke verrijking, maar de kant van de gewone man, zijn idealen. Ze waren gewoon schuldig aan het feit van hun land gehouden te hebben. Meer informatie (zoals data) kan worden gevonden op de website www.dezwartehand.be van Dirk Michiels.

Verhaal De Zwarte Hand (Auteur : Tjen Mampaey) op website www.getuigen.be

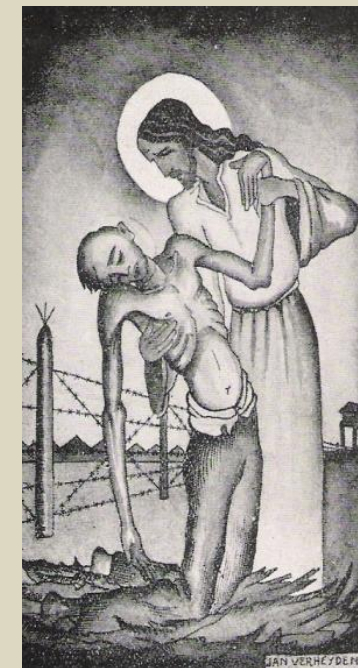
Eén in leven , één in dood , ons vaderland getrouw. (Robert De Bondt)

Erepark Puurs

De zondagsvriend 11/12/1947 (7/12/1947 Puurs)

Nog een zicht uit de herdenkingsplechtigheid der terechtgestelde politieke gevangenen te Puurs, dewelke onder zeer grote toeloop van volk plaats greep.

De Zwarte Hand lijst 111 leden

Lijst samengesteld volgens info uit de boeken 'De Zwarte Hand' van Tjen Mampaey en 'Onder Duitse Knoet' van Staf Vivijs.

Bij de 111 leden staat ook Maria Moens (nr. 60) vermeld, niet als lid van De Zwarte Hand maar omdat ze de contactpersoon was tussen De Zwarte Hand en het nationaal verzet. (afhalen sluikbladen)

Eén van de twee neven **Caremans** uit Boom wordt ongemoeid gelaten, door een persoonsverwisseling met een neef die dezelfde naam draagt. (nr. 10A en 10B in lijst '111 leden')

Er waren ook nog andere personen bij De Zwarte Hand betrokken maar deze werden niet aangehouden omdat ze nooit aansluitingsdocumenten hadden ondertekend en men dus niet van hun medewerking afwist.

Deze personen die zeker niet minder belangrijk waren voor De Zwarte Hand zullen in een aparte lijst vermeld worden omdat deze gegevens nog volop in onderzoek zijn en men spijtig genoeg nooit alle informatie aangaande deze lijst of personen zal kunnen vinden.

(Zie ook website www.dezwartehand.be / Rubriek 111 leden / Andere leden ZH)

1 Frans Aerts

+ Flossenbürg

2 Jan Aerts

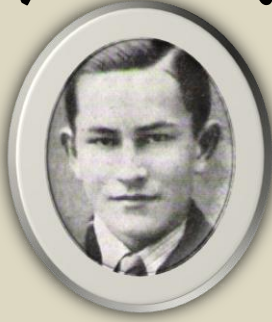
+ Vermist

3 Louis Alewaters

+ Vilvoorde

4 Frans Andries

+ Dachau

5 Gustaaf Baeckelmans

+ Theresiënstadt

6 Camille Paul Bastaens

+ Sonnenburg

7 Karel Frans Beuckelaers

+ Merchtem

8 John Bossuyt

+ Antwerpen

9 Jan Frans Callaerts

+ Sachsenhausen

10A Bernard Caremans 1924.

+ Esterwegen

10B Bernard Caremans 1922.

+ Brugge

11 Arthur Clerbaut

+ Londerzeel

12 Roger Coeckelbergh

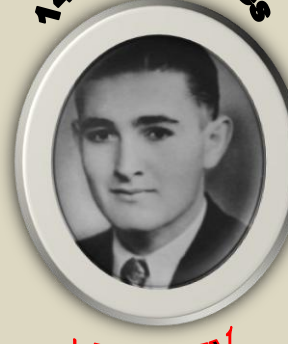
+ Aalst

13 Jozef Corbee

+ Rumst

14 Achiel Daes

+ LINGEN 10

15 Jan Paul Daelemans

+ Theresiënstadt

16 Florent De Boeck

In leven!

17 Albert De Bondt

+ LINGEN

18 Robert De Bondt

† Ottignies

19 Hendrik De Bondt

† Reel

20 Evarist De Bondt

† Gembloux

21 Frans De Bruyn

† Antwerpen

22 Emiel De Cat

† LINGEN

23 Camiel De Clerck

† Flossenbürg

24 Frans De Decker

† Mijas Spanje

25 Jan De Doncker

† Dora ?

26 Etienne De Geyter

† Bergen-Belsen

27 Lucien De Geyter

† Bornem

28 Joris De Keersmaecker

† Merksem

29 Arthur Alfons De Leeuw

† Gross-Rosen

30 John De Maeyer

† Gross-Rosen

31 Marcel De Mol

† LINGEN

32 Remy De Mol

† LINGEN

33 Petrus Demul

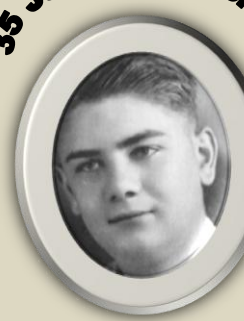
† Willebroek

34 Louis De Roeck

† Boom

35 Jules De Wachter

† Reel

36 Antoon Dewachter

+ Brasschaat

37 Joseph De Velman

+ Vermist

38 Alex De Vlerman

+ Vermist

39 Isidoor De Wit

+ Dorø

40 Clement Diells

+ LINGEN

41 Alfons Dinant

+ Boom

42 August Eisen

+ Nordhausen ?

43 Louls Eyckmans

+ Nordhausen

44 François Gevaers

+ Bornem

45 Jozef Hermans

+ Theresiënstadt

46 Paul Herremans

+ Nordhausen

47 Louls Hofmans

+ LINGEN

48 Louls Houthoof

+ Bornem

49 Adolf Aloys Huysmans

+ Gross-Rosen ?

50 Frans Kerremans

+ Gross-Rosen¹²

51 Louls Frans Koek

+ Nordhausen

52 Edmond Maes

+ LINGEN

53 Frans Maes

+ Baasrode

54 Jan Jozef Marls

† Sonnenburg

55 Louis Meeus

† Sonnenburg

56 Robert Mertens

† Gross-Rosen ?

57 Florent Meskens

† Mortsel

58 Alfons Moeyersons

† Vermist

59 Alfons Moortgat

† Gross-Rosen / Dora

60 Maria Moens

† Ottignies

61 Henri Pauwels

† LINGEN

62 Jozef Albert Peeters

† Wuppertal

63 Alfons Clement Peeters

† Willebroek

64 Herman Jozef Peeters

† Wolfenbüttel

65 Jozef Albert Peeters

† LINGEN

66 Lodewijk Pelgrins

† Gross-Strehlitz

67 Firmin Plessens

† Vermist

68 Albert Polfillet

† Bornem

69 Louis Polfillet

† Dora

70 Victor Saerens

† Brussel

71 Phillemon Sarens

† Dachau

72 Pieter Schaerlaecken

† Nordhausen

73 Leopold Schelkens

† Vermist

74 Leo Gustaaf Schof

† Bergen-Belsen

75 Florent Slebens

† Puurs

76 Hendrik Splessens

† Maagdenburg?

77 Robert Sprimont

† Gross-Rosen

78 Jozef Stevens

† Willebroek

79 Jozef Suykens

† Puurs

80 Hector Temmerman

† Edegem

81 Jozef Albert Tilis

† Buchenwald

82 Louis Uytfries

† Boom

83 Frans Gerard Van Beneden

† Wolfenbüttel

84 Jozef Hendrik Van Beneden

† Sonnenburg

85 Leonard Louis Van de Sande

† Sandbostel

86 Denis Van den Heule

† Leuvel

87 Frans Albert Marie Vanderkinderen

† Nordhausen

88 Willem Van der Taelen

† La Hulpe

89 Emliel Vangelder

† Gross-Rosen

90 Carolus Ludovicus Van Gucht

† Gross-Rosen

91 Leopold Van Hoeymlsen

† Gross-Strehlitz

92 Laurent Van Hoof

† Nordhausen ?

93 Willem Lodewijk Van Hoof

† Esterwegen

94 Pieter Jan Van Humbeck

† Vermist

95 Gustaaf Leopold Georges Van Lent

† Mechele

96 Frans Van Muylder

† Antwerpen

97 Pieter Van Obbergen

† Sachsenhausen

98 Albert Van Oost

† Gross-Rosen ?

99 Jozef Van Zaelen

† Flossenbürg

100 Petrus Van Zaelen

† Dorā

101 Frans Jozef Verbelen

† Bergen-Belsen

102 Karel Verbelen

† Gross-Rosen

103 Jozef Emericus Verhavert

† LINGEN

104 Georges Verholen

† Theresiēnstadt (Kaschitz ?)

105 Jozef Marie Vermaesen

† Sonnenburg

106 Jean Pierre Vincent

† LINGEN

107 Jozef Vincke

† Buchenwald

† Mecheleu

† Veurne

† Bonheiden

† Dachau

Overleden tijdens opsluiting
(+ Vermoord / Ontbering / Ziekte)

Overleefde de kampen

Overleed kort na bevrijding

Meer informatie www.dezwartehand.be rubriek 111 leden.

